

(สำเนา)

พระราชบัญญัติ

เครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารและเครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร

พ.ศ.๒๕๒๑

.....
ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๑

เป็นปีที่ ๓๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหาร และเครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติเครื่องแบบ นักศึกษาวิชาทหารและเครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร พ.ศ. ๒๕๒๑"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป [รก.๒๕๒๑/๘๗/๑๓/๒๔ สิงหาคม ๒๕๒๑]

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"เครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหาร" หมายความว่า เครื่องแบบทั้งหลาย ที่กำหนดในกฎกระทรวงให้นักศึกษาวิชาทหารแต่ง

"เครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร" หมายความว่า เครื่องแบบ ทั้งหลายที่กำหนดในกฎกระทรวงให้ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ผู้ช่วย ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร หรือผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษแต่ง

มาตรา ๔ ประเภท ชนิด และลักษณะของเครื่องแบบนักศึกษา วิชาทหารหรือเครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารว่าจะสมควรอย่างไร แต่งได้ในโอกาสใด และเงื่อนไขอย่างไร ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง

มาตรา ๕ ผู้ใดไม่มีสิทธิแต่งเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารหรือ เครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร แต่งหรือแต่งเลียนเครื่องแบบ นักศึกษาวิชาทหาร หรือเครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร โดย เจตนาให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่าเป็นนักศึกษาวิชาทหาร ผู้กำกับนักศึกษา วิชาทหาร ผู้ช่วยผู้กำกับ

นักศึกษาวิชาทหาร หรือผู้กำกับนักศึกษา วิชาทหารพิเศษ แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือ ปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ผู้กระทำได้กระทำภายใน เขตซึ่งได้ประกาศใช้กฎ อัยการศึกหรือในเวลาสงคราม หรือเพื่อกระทำ ความผิดทางอาญา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับ ตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้ และให้มี อำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้ บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจาก ยังไม่มีกฎหมายว่าด้วย เครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารและเครื่องแบบ ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร สมควรกำหนดเครื่องแบบ นักศึกษาวิชาทหาร และเครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารขึ้นและมีบทบัญญัติคุ้มครองเพื่อ มิให้บุคคล อื่นผู้ไม่มีสิทธิแต่งเครื่องแบบหรือแต่งกายคล้ายเครื่องแบบ นักศึกษาวิชาทหาร หรือเครื่องแบบผู้กำกับ นักศึกษาวิชาทหาร จึงจำเป็น ต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

(สำเนา)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหาร
และเครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร

พ.ศ. ๒๕๒๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารและเครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร พ.ศ. ๒๕๒๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๒๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารและเครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร พ.ศ. ๒๕๒๑

ข้อ ๒ ประเภท ชนิด และลักษณะของเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารและเครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ตลอดจนโอกาสและเงื่อนไขในการแต่งเครื่องแบบ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

หมวด ๑

เครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารชาย

ส่วนที่ ๑

ประเภทของเครื่องแบบ

ข้อ ๓ เครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารชาย มี ๒ ประเภท คือ

(๑) เครื่องแบบปกติ

(๒) เครื่องแบบฝึก

ข้อ ๔ เครื่องแบบปกติ ประกอบด้วย

(๑) หมวกหนีบสีสีกากีแกมเขียว

(๒) เสื้อคอพับสีสีกากีแกมเขียวแขนยาว

(๓) กางเกงขายาวสีสีกากีแกมเขียวแบบปกติ

(๔) เข็มขัดสีสีกากีแกมเขียว

(๕) รองเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิดผูกเชือก

ข้อ ๕ เครื่องแบบฝึก ประกอบด้วย

(๑) หมวกทรงอ่อนสีสีกากีแกมเขียว หรือหมวกเหล็กสีสีกากีแกมเขียว

- (๒) เสื้อคอเปิดสีกากีแกมเขียว
- (๓) กางเกงขายาวสีกากีแกมเขียวแบบฝึก
- (๔) เข็มขัดสีกากีแกมเขียว
- (๕) รองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า

ส่วนที่ ๒

ชนิดและลักษณะของเครื่องแบบ

ข้อ ๖ หมวก มี ๓ ชนิด คือ

(๑) หมวกหนีบสีกากีแกมเขียว มีสาบโดยรอบป้ายเฉียงจากทางด้านหน้าลงไปทางซ้าย และด้านซ้ายเหนือขอบหมวกห่างจากมุมพับด้านหน้า ๔ ซม. มีตราหน้าหมวกขนาดเล็กกลมบนของสาบหมวกมีขลิบ กว้าง ๐.๕ ซม. ทำด้วยแถบสีน้ำเงินเข้ม

(๒) หมวกทรงอ่อนสีกากีแกมเขียว เป็นหมวกทรงกลมทำด้วยผ้าสักหลาด หรือเสิร์จ หรือวัสดุเทียมเสิร์จสีกากีแกมเขียว ไม่มีตะเข็บ ขอบหมวกหุ้มด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ กว้าง ๑ ซม. ด้านหน้าข้างซ้ายเหนือขอบหมวกมีตราหน้าหมวกขนาดใหญ่

(๓) หมวกเหล็กสีกากีแกมเขียว ลักษณะเช่นเดียวกับหมวกเหล็กสีกากีแกมเขียวของทหารบก ในบางโอกาสจะใช้แต่รองในหมวกเหล็กสีกากีแกมเขียวก็ได้

ข้อ ๗ เสื้อ มี ๒ ชนิด คือ

(๑) เสื้อคอพับสีกากีแกมเขียวแขนยาว เป็นเสื้อคอพับตัวเสื้อผ่าอกตลอดมี สาบกว้าง ๓ ซม. ที่คอและแนวสาบมีดุม ๖ ดุม แขนเสื้อยาวรัดข้อมือ ขัดดุมที่ข้อมือข้างละ ๑ ดุมที่อกมีกระเปาะข้างละ ๑ กระเปาะ ไม่มีแถบ มีปกกระเปาะขัดดุมข้างละ ๑ ดุม กระเปาะและปกกระเปาะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ตัดมุมเป็นรูปตัดพองาม ที่ไหล่ทั้งสองข้างมีอินทรธนูอ่อนขัดดุมติดกับด้านคอเสื้อข้างละ ๑ ดุม ดุมทั้งสี่ใช้ดุมกลมแบนขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑ ซม. ทำด้วยวัสดุสีกากีแกมเขียว เมื่อสวมเสื้อนี้ให้สอดชายเสื้อไว้ภายในกางเกง และใช้เสื้อยึดคอกกลมแขนสีกากีแกมเขียวหรือสีขาวประกอบด้วย

(๒) เสื้อคอเปิดสีกากีแกมเขียว เป็นเสื้อคอเปิด ปกเสื้อแยะ มุมปกแหลม ตัวเสื้อด้านหน้าผ่าตลอด ไม่มีสาบ ที่คอและแนวอกมีดุม ๖ ดุม แขนยาวรูปทรงกระบอก ที่อกมีกระเปาะข้างละ ๑ กระเปาะไม่มีแถบ มีปกกระเปาะขัดดุมข้างละ ๑ ดุม กระเปาะและปกกระเปาะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ตัดมุมเป็นรูปตัดพองาม ดุมทั้งสี่ใช้ดุมกลมแบนขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ ซม. ทำด้วยวัสดุสีกากีแกมเขียว ชายเสื้อตัดตรงไม่มีเว้า เมื่อสวมเสื้อนี้ให้สอดชายเสื้อไว้ ภายในกางเกง และใช้เสื้อยึดคอกกลมแขนสีกากีแกมเขียวประกอบด้วย การพับแขนเสื้อกระทำ ได้เมื่อได้รับอนุญาตเป็นครั้งคราวถ้าจะพับแขนเสื้อให้พับไว้เหนือข้อศอกโดยพับกว้างประมาณ ๗ ซม.

ข้อ ๘ กางเกง มี ๒ ชนิด คือ

(๑) กางเกงขายาวสีกากีแกมเขียวแบบปกติ ไม่พับปลายขา ปลายขายาวปิดตาตุ่มกว้างไม่น้อยกว่า ๑๘ ซม. และไม่เกิน ๒๖ ซม. ขอบเอวมีห่วงสำหรับสอดเข็มขัด กว้างไม่เกิน ๑ ซม. ๗ ห่วง ทำด้วยผ้าสีเดียวกับกางเกง ที่แนวตะเข็บกางเกงด้านข้างมีกระเปาะเจาะข้างละ ๑ กระเปาะ และจะมีกระเปาะหลังเป็นกระเปาะเจาะก็ได้

(๒) กางเกงขายาวสีกากีแกมเขียวแบบฝึก ลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงขายาวสีกากีแกมเขียวแบบปกติ เว้นแต่กระเปาะที่แนวตะเข็บกางเกงด้านข้างเป็นกระเปาะปะข้างละ ๑ กระเปาะ ปากกระเปาะเฉียงไม่มีปก

ก้นกระเป๋าดัดตรง และด้านหลังมีกระเป๋ายาวข้างละ ๑ กระเป๋า ก้นกระเป๋ายเป็นรูปสามเหลี่ยม มีปกกระเป๋ายเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขัดคมข้างละ ๑ ดุม เมื่อสวมประกอบกับรองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำหรือรองเท้าเดินป่าให้สอดปลายขาทางเกงไว้ภายในรองเท้า

ข้อ ๙ เข็มขัดสีกากีแกมเขียว ทำด้วยด้ายหรือไนลอนถักสีกากีแกมเขียวกว้าง ๓ ซม. หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอนปลายมน กว้าง ๓.๕ ซม. ยาว ๕ ซม. พื้นเกลี้ยง มีรูปเครื่องหมายกรมการรักษาดินแดนอยู่เหนือข้อซัยพฤษ์คุณนูนอยู่กึ่งกลางหัว เข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรูปลายสายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทองกว้าง ๑ ซม. ใช้คาดทับ ขอบกางเกงโดยให้สายเข็มขัดสอดไว้ภายในห่วงกางเกง

ข้อ ๑๐ รองเท้า มี ๓ ชนิด คือ

(๑) รองเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิดผูกเชือก ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำมีรูสำหรับร้อยเชือกไม่น้อยกว่าสองคู่ และไม่เกินหกคู่ ส้นใหญ่และสูงพอสมควร

(๒) รองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิดผูกเชือก เว้นแต่มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังหุ้มเลยข้อเท้าประมาณครึ่งน่อง มีรูสำหรับร้อยเชือกมากกว่าหกคู่

(๓) รองเท้าเดินป่า ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ เว้นแต่ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำประกอบผ้าสีกากีแกมเขียว

รองเท้าทุกชนิดต้องมีส้นและไม่มีลวดลาย

ข้อ ๑๑ ถุงเท้า มี ๒ ชนิด คือ

(๑) ถุงเท้าสีดำ ใช้ประกอบรองเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิดผูกเชือก รองเท้า สูงครึ่งน่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า

(๒) ถุงเท้าสีกากีแกมเขียว ใช้ประกอบรองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า

ส่วนที่ ๓

อินทรรณู เครื่องหมาย และป้ายชื่อ

ข้อ ๑๒ อินทรรณู เป็นอินทรรณูอ่อนทำด้วยผ้าชนิดและสีเดียวกับเสื้อเป็นแผ่นสี่เหลี่ยมรียาวจากทางด้านไหล่ไปทางคอ ปลายมน ด้านไหล่ กว้าง ๕ ซม. เย็บติดกับไหล่เสื้อคอพับสีกากีแกมเขียวแขนยาว ด้านคอ กว้าง ๔ ซม. ตอนปลายขัดคมข้างละ ๑ ดุม บนอินทรรณูไม่มีรอยเย็บเป็นลวดลาย

ข้อ ๑๓ เครื่องหมายชั้นปีการศึกษา เป็นตัวเลขไทย สูง ๑ ซม. ทำด้วยโลหะสีทองตัวแบนติดที่แนวกลางอินทรรณูทั้งสองข้าง ให้ด้านบนของตัวเลขอยู่ทางด้านคอห่างจากตะเข็บไหล่เสื้อ ๑ ซม. เมื่อแต่งเครื่องแบบฝึก ให้ปักด้วยไหมหรือด้ายสีเหลืองติดที่ปกเสื้อด้านซ้าย ให้ฐานของตัวเลขขนานกับปกเสื้อด้านหน้า ห่างจากขอบปก ๒.๕ ซม.

ถ้าประดับเครื่องหมายตำแหน่งในขณะเดียวกัน ให้ติดเครื่องหมายตามข้อนี้ ตรงแนวกลางปลอกอินทรรณู

ข้อ ๑๔ เครื่องหมายตำแหน่ง เป็นปลอกอินทรรณู ทำด้วยผ้ารูปห้าเหลี่ยมขนาดยาว ๔ ซม. ใช้ประดับที่อินทรรณูทั้งสองข้างและมีสีตามตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ตำแหน่งหัวหน้าหมู่ สีเขียว
 (๒) ตำแหน่งหัวหน้าหมวด สีแดง
 (๓) ตำแหน่งหัวหน้ากองร้อย สีฟ้า

เมื่อแต่งเครื่องแบบฝึก ให้ทำด้วยผ้า หรือปักด้วยไหมหรือด้ายเป็นรูปย่อปลอกอินทรีตาม ตำแหน่ง ขนาดกว้าง ๒.๕ ซม. สูง ๓ ซม. ติดที่ปกเสื้อด้านซ้าย ให้ฐานของเครื่องหมายอยู่แนวกลางและ ขนานกับขอบปกเสื้อด้านหน้า มีระยะห่างจากขอบปกเสื้อ ๑.๕ ซม. ด้านมุมแหลมของเครื่องหมายชี้ขึ้น ทางด้านคอ

ข้อ ๑๕ เครื่องหมายสังกัดจังหวัด เป็นรูปอักษรย่อชื่อของจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบ ข้าราชการฝ่ายพลเรือน ทำด้วยโลหะสีทอง ตัวอักษรแบนสูง ๑.๒ ซม. ติดที่แนวกลางปกเสื้อคอพับสีกาก็ แกมเขียวแขนยาวด้านซ้าย ห่างจากขอบปกเสื้อด้านหน้า ๒.๕ ซม. และให้ฐานของตัวอักษรขนานกับขอบ ปกเสื้อด้านข้าง เมื่อแต่งเครื่องแบบฝึกให้ปักด้วยไหมหรือด้ายสีเหลืองตรงแนวกลางเหนือกระเป๋าเสื้อคอเปิด สีกาก็แกมเขียวด้านซ้าย ห่างจากขอบ กระเป๋าด้านบน ๒ ซม.

นักศึกษาวิชาทหารของสถานศึกษาวิชาทหารที่ตั้งอยู่ในจังหวัดใดให้ใช้อักษรย่อชื่อ ของจังหวัดนั้น

ข้อ ๑๖ เครื่องหมายสังกัดกรมการรักษาดินแดน เป็นรูปเครื่องหมายกรมการรักษาดินแดนทำด้วย โลหะสีทอง กว้าง ๒.๕ ซม. สูง ๔ ซม. ติดที่ปกเสื้อคอพับสีกาก็แกมเขียวแขนยาวด้านขวา ห่างจากขอบปก เสื้อด้านหน้า ๒.๕ ซม. ให้ส่วนล่างของเครื่องหมายขนานกับขอบปกเสื้อด้านข้าง เมื่อแต่งเครื่องแบบฝึก ให้ ปักด้วยไหมหรือด้ายสีเหลืองที่ปกเสื้อคอเปิดสีกาก็แกมเขียวด้านขวา ให้ส่วนล่างของเครื่องหมายขนานกับ ขอบปกเสื้อด้านหน้า

ข้อ ๑๗ เครื่องหมายสถานศึกษาวิชาทหาร เป็นรูปเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ ของสถานศึกษา วิชาทหารซึ่งนักศึกษาวิชาทหารสังกัดอยู่ทำด้วยผ้าพิมพ์หรือปัก ลักษณะและสีตามเครื่องหมายหรือ สัญลักษณ์ของสถานศึกษาวิชาทหาร ขนาดกว้างไม่น้อยกว่า ๗.๕ ซม. และไม่เกิน ๘.๕ ซม. สูงไม่น้อยกว่า ๘.๕ ซม. และไม่เกิน ๑๐ ซม. ถ้าเป็นวงกลมหรือด้านเท่าให้มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางหรือด้านเท่าไม่น้อยกว่า ๘ ซม. และไม่เกิน ๙ ซม. ใช้กับเครื่องแบบปกติและเครื่องแบบฝึก โดยเย็บติดที่ต้นแขนเสื้อด้านขวาของเสื้อ คอพับสีกาก็แกมเขียวแขนยาว หรือเสื้อคอเปิดสีกาก็แกมเขียว ห่างจากตะเข็บไหล่ ๒ ซม.

เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาวิชาทหาร ให้เป็นไปตามกฎหมายหรือ ตามที่ กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ห้ามใช้ลักษณะและสีเป็นแถบธงชาติหรือใช้ภาษาต่างประเทศ

ข้อ ๑๘ เครื่องหมายพิเศษ ให้เป็นไปตามที่กองทัพบกกำหนดหรืออนุญาตให้ติดได้

ข้อ ๑๙ ป้ายชื่อ มี ๒ ชนิด คือ

(๑) ป้ายชื่อโลหะ ทำด้วยโลหะสีเงินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้าง ๒ ซม. ยาว ๗.๕ ซม. พื้นด้านหน้าเป็น สีดำ มีอักษรตัวบรรจงสีเงินเป็นชื่อตัวและชื่อสกุลตัวอักษรสูง ๐.๘ ซม. ติดที่กึ่งกลางอกเสื้อเหนือปกกระเป๋า เสื้อด้านขวาของเสื้อคอพับสีกาก็แกมเขียวแขนยาวห่างจากปกกระเป๋าเสื้อ ๑ ซม.

(๒) ป้ายชื่อผ้า ทำด้วยผ้าสีดำ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้าง ๓ ซม. ยาวเท่ากับความกว้างของปาก กระเป๋าเสื้อ ชื่อตัวและชื่อสกุลปักด้วยไหมหรือด้ายเป็นอักษรตัวบรรจงสี เหลืองสูง ๐.๘ ซม. เย็บติดกับอก เสื้อชิดกับด้านบนของปกกระเป๋าเสื้อด้านขวาของเสื้อคอเปิดสีกาก็แกมเขียว

หมวด ๒

เครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารหญิง

ส่วนที่ ๑

ประเภทของเครื่องแบบ

ข้อ ๒๐ เครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารหญิง มี ๒ ประเภท คือ

(๑) เครื่องแบบปกติ

(๒) เครื่องแบบฝึก

ข้อ ๒๑ เครื่องแบบปกติ ประกอบด้วย

(๑) หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสีกากีแกมเขียว

(๒) เสื้อสีขาวปกคอบัวมนแขนยาว

(๓) กระโปรงสีกากีแกมเขียว

(๔) เข็มขัดสีกากีแกมเขียว

(๕) รองเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิดไม่ผูกเชือก

ข้อ ๒๒ เครื่องแบบฝึก ประกอบด้วย

(๑) หมวกทรงอ่อนสีกากีแกมเขียว หรือหมวกเหล็กสีกากีแกมเขียว

(๒) เสื้อคอเปิดสีกากีแกมเขียว

(๓) กางเกงขายาวสีกากีแกมเขียวแบบฝึก

(๔) เข็มขัดสีกากีแกมเขียว

(๕) รองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า

ส่วนที่ ๒

ชนิดและลักษณะของเครื่องแบบ

ข้อ ๒๓ หมวก มี ๓ ชนิด คือ

(๑) หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสีกากีแกมเขียว มีปีกโดยรอบพอสวมควรด้านข้างทั้งสองข้างพับขึ้นเล็กน้อย กึ่งกลางด้านหน้ามีตราหน้าหมวกขนาดใหญ่ มีผ้าพันหมวกทำด้วยสักหลาดหรือเสิร์จสีน้ำเงินเข้ม ขนาดกว้าง ๓ ซม. ตราหน้าหมวกทำด้วยโลหะสีทอง

(๒) หมวกทรงอ่อนสีกากีแกมเขียว มีลักษณะเช่นเดียวกับหมวกทรงอ่อน สีกากีแกมเขียวของนักศึกษาวิชาทหารชาย

(๓) หมวกเหล็กสีกากีแกมเขียว ลักษณะเช่นเดียวกับหมวกเหล็กสีกากีแกมเขียวของทหารบก ในบางโอกาสจะใช้แต่รองในหมวกเหล็กสีกากีแกมเขียวก็ได้

ข้อ ๒๔ เสื้อ มี ๒ ชนิด คือ

(๑) เสื้อสีขาวปกคอบัวมนแขนยาว ตัวเสื้อด้านหน้าผ่าตลอด ไม่มีسابที่คอและแนวอกมีดุม ๕ ดุม แขนเสื้อยาวรัดข้อมือขัดดุมที่ข้อมือข้างละ ๑ ดุม ที่ไหล่ทั้งสองข้างมีอินทรีนูนอ่อน ขัดดุมติดกับด้านคอเสื้อข้างละ ๑ ดุม จากอินทรีนูนตามแนวดิ่งถึงชายเสื้อทั้งสองข้าง ตีเกล็ดข้างละ ๕ เกล็ดพองาม ใช้ผูกคอของด้วยผ้าสีกากีแกมเขียว ดุมทั้งสี่ใช้ดุมโลหะสีทองขนาดเล็ก เมื่อสวมเสื้อนี้ให้สอดชายเสื้อไว้ภายในกระโปรงสีกากีแกมเขียว

(๒) เสื้อคอเปิดสีกากีแกมเขียว ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับเสื้อคอเปิดสีกากีแกมเขียวของนักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๒๕ กระโปรงและกางเกง มีดังนี้ คือ

(๑) กระโปรงสีก็แกมเขียว ยาวปิดเข้าพอสวมควรมีจีบพับทับ ๒ ใน ๓ ของกระโปรงทางกึ่งกลาง ด้านหน้าและด้านหลังขอบกระโปรง กว้าง ๑.๕ นิ้ว มีห่วงสำหรับสอดเข็มขัดกว้างไม่เกิน ๑ ซม. ด้านหน้า ๒ ห่วง ด้านหลัง ๒ ห่วง มีกระเป๋าด้านหน้าทั้ง สองข้าง เป็นกระเป๋าจาะเฉียง

(๒) กางเกงขายาวสีก็แกมเขียวแบบฝึก ลักษณะเช่นเดียวกับกางเกง ขายาวสีก็แกมเขียวแบบ ฝึกของนักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๒๖ เข็มขัดสีก็แกมเขียว ลักษณะเช่นเดียวกับเข็มขัดสีก็แกมเขียว ของนักศึกษาวิชาทหารชาย ใช้คาดทับขอบกระโปรงหรือกางเกงโดยให้สายเข็มขัดสอดไว้ภายในห่วงกระโปรงหรือกางเกง

ข้อ ๒๗ รองเท้า มี ๓ ชนิด คือ

(๑) รองเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิดไม่ผูกเชือก ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำสันใหญ่พอสวมควรมีสูงไม่เกิน ๕ ซม.

(๒) รองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำของนักศึกษาวิชาทหารชาย

(๓) รองเท้าเดินป่า ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าเดินป่าของนักศึกษาวิชาทหารชาย

รองเท้าทุกชนิดต้องมีส้นและไม่มีลวดลาย

ข้อ ๒๘ ถุงเท้า มี ๒ ชนิด คือ ชนิดสีดำ และชนิดสีก็แกมเขียว ใช้ประกอบ

รองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า

ส่วนที่ ๓

อินทรรณู เครื่องหมาย และป้ายชื่อ

ข้อ ๒๙ อินทรรณู เป็นอินทรรณูอ่อนทำด้วยผ้าชนิดและสีเดียวกับเสื้อเป็นแผ่นสี่เหลี่ยมรียาวจากทางด้านไหล่ไปทางคอ ปลายมน ด้านไหล่ กว้าง ๔ ซม. เย็บติดกับไหล่เสื้อ สีขาวปกคอบัวมนแขนยาว ด้านคอกว้าง ๓ ซม. ตอนปลายขัดดุมข้างละ ๑ ดุม บนอินทรรณูไม่มีรอยเย็บเป็นลวดลาย

ข้อ ๓๐ เครื่องหมายชั้นปีการศึกษา ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับเครื่องหมายชั้น ปีการศึกษาของนักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๓๑ เครื่องหมายตำแหน่ง ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับเครื่องหมายตำแหน่งของนักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๓๒ เครื่องหมายสังกัดจังหวัด ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับเครื่องหมายสังกัดจังหวัดของนักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๓๓ เครื่องหมายสังกัดกรมการรักษาดินแดน ลักษณะและการใช้เดียวกับเครื่องหมายสังกัดกรมการรักษาดินแดนของนักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๓๔ เครื่องหมายสถานศึกษาวิชาทหาร ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับเครื่องหมายสถานศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๓๕ เครื่องหมายพิเศษ ให้เป็นไปตามที่กองทัพบกกำหนดหรืออนุญาตให้ติดได้

ข้อ ๓๖ ป้ายชื่อ มี ๒ ชนิด คือ

(๑) ป้ายชื่อโลหะ ลักษณะเช่นเดียวกับป้ายชื่อโลหะของนักศึกษาวิชาทหารชาย ติดกึ่งกลางอกเสื้อด้านขวาของเสื้อสีขาวปกคอบัวมนแขนยาว

(๒) ป้ายชื่อผ้า ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับป้ายชื่อผ้าของนักศึกษาวิชาทหารชาย

หมวด ๓
เครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย
 ส่วนที่ ๑
ประเภทของเครื่องแบบ

ข้อ ๓๗ เครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย ผู้ช่วยผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย และผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษชาย มี ๒ ประเภท คือ

(๑) เครื่องแบบปกติ

(๒) เครื่องแบบฝึก

ข้อ ๓๘ เครื่องแบบปกติ ประกอบด้วย

(๑) หมวกทรงหม้อตาลสีกากีแกมเขียว หรือหมวกหนีบสีกากีแกมเขียว

(๒) เสื้อคอพับสีกากีแกมเขียว

(๓) กางเกงขายาวสีกากีแกมเขียวแบบปกติ

(๔) เข็มขัดสีกากีแกมเขียว

(๕) รองเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิดผูกเชือก หรือรองเท้าหุ้มข้อสีดำ

ข้อ ๓๙ เครื่องแบบฝึก ประกอบด้วย

(๑) หมวกทรงอ่อนสีกากีแกมเขียว หรือหมวกเหล็กสีกากีแกมเขียว

(๒) เสื้อคอเปิดสีกากีแกมเขียว

(๓) กางเกงขายาวสีกากีแกมเขียวแบบฝึก

(๔) เข็มขัดสีกากีแกมเขียว

(๕) รองเท้าสูงครีมน่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า

ส่วนที่ ๒
ชนิดและลักษณะของเครื่องแบบ

ข้อ ๔๐ หมวก มี ๔ ชนิด คือ

(๑) หมวกทรงหม้อตาลสีกากีแกมเขียว มีตราหน้าหมวกขนาดใหญ่และมีเครื่องประกอบ คือ

(ก) กระจับ ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ

(ข) สายรัดคาง กว้าง ๑ ซม. ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียม หนังสีดำ ปลายสายรัดคางมีดุมโลหะสีทองขนาดเล็กติดที่ริมขอบหมวกข้างละ ๑ ดุม

(ค) ผ้าพันหมวก ใช้สีกหลาดสีน้ำเงินเข็มกว้าง ๔ ซม.

(๒) หมวกหนีบสีกากีแกมเขียว มีสับโดยรอบป้ายเฉียงจากทางด้านหน้าลงไปทางซ้าย และด้านซ้ายเหนือขอบหมวกห่างจากมุมพับด้านหน้า ๔ ซม. มีตราหน้าหมวกขนาดเล็กกลมบนของสับหมวกมีขลิบ กว้าง ๐.๕ ซม. ทำด้วยแถบสีน้ำเงินเข็มยกด้นทอง

(๓) หมวกทรงอ่อนสีกากีแกมเขียว เป็นหมวกทรงกลมทำด้วยผ้าสักหลาดหรือเสิร์จ หรือวัสดุเทียมเสิร์จสีกากีแกมเขียว ไม่มีตะเข็บ ขอบหมวกหุ้มด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ กว้าง ๑ ซม. ด้านหน้าข้างซ้ายเหนือขอบหมวกมีตราหน้าหมวกขนาดใหญ่

(๔) หมวกเหล็กสีกาก็แกมเขียว ลักษณะเช่นเดียวกับหมวกเหล็กสีกาก็แกมเขียวของทหารบก ในบางโอกาสจะใช้แต่รองในหมวกเหล็กสีกาก็แกมเขียวก็ได้

ข้อ ๔๑ เสื้อ มี ๒ ชนิด คือ

(๑) เสื้อคอพับสีกาก็แกมเขียว เป็นเสื้อคอพับ ตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีسابกว้าง ๓ ซม. ที่คอและแนว سابมีดุม ๖ ดุม แขนเสื้อยาวรัดข้อมือ ขัดดุมที่ข้อมือข้างละ ๑ ดุม ที่อกมีกระเปาะปะข้างละ ๑ กระเปาะ ไม่มีแถบ มีปกกระเปาะขัดดุมข้างละ ๑ ดุม กระเปาะและปกกระเปาะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ตัดมุมเป็นรูปตัดพองาม ที่ไหล่ทั้งสองข้างมีอินทรธนูอ่อนขัดดุมติดกับด้านคอเสื้อข้างละ ๑ ดุม ดุมทั้งสี่ใช้ดุมกลมแบนขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑ ซม. ทำด้วยวัสดุสีกาก็แกมเขียว เมื่อสวมเสื้อนี้ให้สอดชายเสื้อไว้ภายในกางเกง และใช้เสื้อยึดคอกกลมแขนสีกาก็แกมเขียวหรือสีขาวประกอบด้วย

ในบางโอกาสเสื้อแบบนี้จะใช้แขนสั้นเพียงข้อศอกก็ได้

(๒) เสื้อคอเปิดสีกาก็แกมเขียว เป็นเสื้อคอเปิด ปกเสื้อแบะ มุมปกแหลม ตัวเสื้อด้านหน้าผ่าตลอด ไม่มีساب ที่คอและแนวอกมีดุม ๖ ดุม แขนยาวรูปทรงกระบอก ที่อกมีกระเปาะปะข้างละ ๑ กระเปาะไม่มีแถบ มีปกกระเปาะขัดดุมข้างละ ๑ ดุม กระเปาะ และปกกระเปาะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ตัดมุมเป็นรูปตัดพองาม ดุมทั้งสี่ใช้ดุมกลมแบนขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ ซม. ทำด้วยวัสดุสีกาก็แกมเขียว ชายเสื้อตัดตรงไม่มีเว้า เมื่อสวมเสื้อนี้ให้สอดชายเสื้อไว้ภายในกางเกง และใช้เสื้อยึดคอกกลมแขนสีกาก็แกมเขียวประกอบด้วย ในบางโอกาสที่ไม่เป็นพิธีการจะสวมโดยพับแขนเสื้อทั้งสองขึ้นไว้เหนือข้อศอกก็ได้โดยพับกว้างประมาณ ๗ ซม.

ข้อ ๔๒ กางเกง มี ๒ ชนิด คือ

(๑) กางเกงขายาวสีกาก็แกมเขียวแบบปกติ ไม่พับปลายขา ปลายขายาวปิดตาตุ่ม กว้างไม่น้อยกว่า ๒๔ ซม. และไม่เกิน ๒๘ ซม. ขอบเอวมีห่วงสำหรับสอดเข็มขัด กว้างไม่เกิน ๑ ซม. ๗ ห่วง ทำด้วยผ้าสีเดียวกับกางเกง ที่แนวตะเข็บกางเกงด้านข้างมีกระเปาะเจาะข้างละ ๑ กระเปาะ และมีกระเปาะหลังเป็นกระเปาะเจาะข้างละ ๑ กระเปาะ

(๒) กางเกงขายาวสีกาก็แกมเขียวแบบฝึก ลักษณะเช่นเดียวกับกางเกง ขายาวสีกาก็แกมเขียวแบบปกติ เว้นแต่กระเปาะที่แนวตะเข็บกางเกงด้านข้างเป็นกระเปาะปะข้างละ ๑ กระเปาะ ปากกระเปาะเฉียงไม่มีปก ก้นกระเปาะตัดตรง ด้านหลังมีกระเปาะปะข้างละ ๑ กระเปาะ ก้นกระเปาะเป็นรูปสามเหลี่ยม มีปกกระเปาะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขัดดุมข้างละ ๑ ดุม เมื่อสวมประกอบกับรองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า ให้สอดปลาย ขากางเกงไว้ภายในรองเท้า

ข้อ ๔๓ เข็มขัดสีกาก็แกมเขียว ทำด้วยด้ายหรือไนลอนถักสีกาก็แกมเขียวกว้าง ๓ ซม. หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน ปลายมน กว้าง ๓.๕ ซม. ยาว ๕ ซม. พื้นเกลี้ยง มีรูปเครื่องหมายกรมการรักษาดินแดนอยู่เหนือข้อซัยพฤษ์คุณนูนอยู่กึ่งกลางหัว เข็มขัดไม่มีเข็มสำหรับสอดรู ปลายสายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทองกว้าง ๑ ซม. ใช้คาดทับขอบกางเกงโดยให้สายเข็มขัดสอดไว้ภายในห้วงกางเกง

ข้อ ๔๔ รองเท้า มี ๔ ชนิด คือ

(๑) รองเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิดผูกเชือก ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ

(๒) รองเท้าหุ้มข้อสีดำ ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ

(๓) รองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าหุ้มส้นสีดำชนิดผูกเชือก เว้นแต่มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังหุ้มเลยข้อเท้าประมาณครึ่งน่อง มีรูสำหรับร้อยเชือกมากกว่าหกคู่

(๓) รองเท้าเดินป่า ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ เว้น แต่ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำประกอบผ้าสีกากีแกมเขียว

รองเท้าทุกชนิดต้องมีส้นและไม่มีลวดลาย

ข้อ ๔๕ รองเท้า มี ๒ ชนิด คือ

(๑) รองเท้าสีดำ ใช้ประกอบรองเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิดผูกเชือกรองเท้าหุ้มข้อสีดำรองเท้า สูงครึ่งน่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า

(๒) รองเท้าสีกากีแกมเขียว ใช้ประกอบรองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า

ส่วนที่ ๓

อินทรรณู เครื่องหมาย และป้ายชื่อ

ข้อ ๔๖ อินทรรณู มี ๒ ชนิด คือ

(๑) อินทรรณูอ่อน ทำด้วยผ้าชนิดและสีเดียวกับเสื้อเป็นแผ่นสีเหลี่ยมรียาวจากทางด้านไหล่ไปทางคอ ปลายมน ด้านไหล่ กว้าง ๕ ซม. เย็บติดกับไหล่เสื้อคอพับสีกากีแกมเขียวด้านคอ กว้าง ๔ ซม. ตอนปลายขัดดุมข้างละ ๑ ดุม บนอินทรรณูไม่มีรอยเย็บเป็นลวดลาย

(๒) อินทรรณูแข็ง ทำด้วยสักหลาดหรือเสิร์จสีน้ำเงินเข้ม เป็นแผ่นสีเหลี่ยมรียาวจากทางด้านไหล่ไปทางคอ ปลายมน ด้านไหล่ กว้าง ๕ ซม. ด้านคอ กว้าง ๔ ซม. ตอนปลายติดดุมโลหะสีทองขนาดเล็ก อินทรรณูนี้ใช้สำหรับสวมทับอินทรรณูอ่อนเพื่อประดับเครื่องหมายตำแหน่ง

ข้อ ๔๗ เครื่องหมายตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กองทัพบกกำหนด

ข้อ ๔๘ การประดับเครื่องหมายตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กองทัพบกกำหนด

ข้อ ๔๙ เครื่องหมายสังกัดจังหวัด เป็นรูปอักษรย่อชื่อของจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือนที่สถานศึกษาวิชาทหารตั้งอยู่ ทำด้วยโลหะสีทองตัวอักษรแบน สูง ๑.๒ ซม. ติดที่แนวกลางปกเสื้อคอพับสีกากีแกมเขียว ด้านซ้าย ห่างจากขอบปกเสื้อด้านหน้า ๒.๕ ซม. และให้ฐานของตัวอักษรขนานกับขอบปกเสื้อด้านข้าง เมื่อแต่งเครื่องแบบฝึก ให้ปักด้วยไหมหรือด้ายสีเหลืองตรงแนวกลางเหนือกระเป๋าเสื้อคอเปิดสีกากีแกมเขียวด้านซ้าย ห่างจากขอบกระเป๋าด้านบน ๒ ซม.

ข้อ ๕๐ เครื่องหมายสังกัดกรมการรักษาดินแดน เป็นรูปเครื่องหมายกรมการรักษาดินแดนทำด้วยโลหะสีทอง กว้าง ๒.๕ ซม. สูง ๔ ซม. ติดที่ปกเสื้อ คอพับสีกากีแกมเขียวด้านขวาห่างจากขอบปกเสื้อด้านหน้า ๒.๕ ซม. และให้ส่วนล่างของเครื่องหมายขนานกับขอบปกเสื้อด้านข้างเมื่อแต่งเครื่องแบบฝึก ให้ปักด้วยไหมหรือด้ายสีเหลืองที่ปกเสื้อคอเปิดสีกากีแกมเขียวด้านขวาให้ส่วนล่างของเครื่องหมายขนานกับขอบปกเสื้อด้านหน้า

ข้อ ๕๑ เครื่องหมายพิเศษ ให้เป็นไปตามที่กองทัพบกกำหนดหรืออนุญาตให้ติดได้

ข้อ ๕๒ ป้ายชื่อ มี ๒ ชนิด คือ

(๑) ป้ายชื่อโลหะ ทำด้วยโลหะสีเงิน รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง ๒ ซม. ยาว ๗.๕ ซม. พื้นด้านหน้าเป็นสีดำ มีอักษรตัวบรรจงสีเงินเป็นชื่อตัวและชื่อสกุล ตัวอักษรสูง ๐.๘ ซม. ติดที่กึ่งกลางเหนือปกกระเป๋าเสื้อด้านขวาของเสื้อคอพับสีกากีแกมเขียว ห่างจะปกกระเป๋าเสื้อ ๑ ซม.

(๒) ป้ายชื่อผ้า ทำด้วยผ้าสีดำ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง ๓ ซม. ยาวเท่ากับความกว้างของปกกระเป๋าเสื้อ ชื่อตัวและชื่อสกุลปักด้วยไหมหรือด้ายเป็นอักษรตัวบรรจงสีเหลืองสูง ๐.๘ ซม. เย็บติดกับอกเสื้อชิดกับด้านบนของปกกระเป๋าเสื้อด้านขวาของเสื้อคอเปิดสีกากีแกมเขียว

หมวด ๔
เครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารหญิง
 ส่วนที่ ๑
ประเภทของเครื่องแบบ

ข้อ ๕๓ เครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารหญิง ผู้ช่วยผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารหญิง และผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษหญิง มี ๒ ประเภท คือ

(๑) เครื่องแบบปกติ

(๒) เครื่องแบบฝึก

ข้อ ๕๔ เครื่องแบบปกติ ประกอบด้วย

(๑) หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสี kaki แกรมเขียว หรือหมวกหนีบสี kaki แกรมเขียว

(๒) เสื้อคอปกสี kaki แกรมเขียว

(๓) กระโปรงสี kaki แกรมเขียว

(๔) เข็มขัดสี kaki แกรมเขียว

(๕) รองเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิดไม่ผูกเชือก หรือชนิดผูกเชือก

(๖) กระเป๋าถือสีดำขนาดใหญ่

ข้อ ๕๕ เครื่องแบบฝึก ประกอบด้วย

(๑) หมวกทรงอ่อนสี kaki แกรมเขียว หรือหมวกเหล็กสี kaki แกรมเขียว

(๒) เสื้อคอเปิดสี kaki แกรมเขียว

(๓) กางเกงขายาวสี kaki แกรมเขียวแบบฝึก

(๔) เข็มขัดสี kaki แกรมเขียว

(๕) รองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า

ส่วนที่ ๒
ชนิดและลักษณะของเครื่องแบบ

ข้อ ๕๖ หมวก มี ๔ ชนิด คือ

(๑) หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสี kaki แกรมเขียว มีปีกโดยรอบพอสวมควรด้านข้างทั้งสองข้างพับขึ้นเล็กน้อย กึ่งกลางด้านหน้ามีตราหน้าหมวกขนาดใหญ่ สายรัดคาง กว้าง ๑ ซม. ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ ปลายสายรัดคางมีดุมโลหะสีทองขนาดเล็กติดที่ริมขอบหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกใช้สีกหลาดสีน้ำเงินเข้มขนาด กว้าง ๓ ซม.

(๒) หมวกหนีบสี kaki แกรมเขียว มีสาบโดยรอบป้ายเฉียงทางด้านหน้าลงไปทางซ้าย รูปหมวกตัดให้เรียวโค้งไปตามศีรษะมีขลิบที่ขอบหมวกเช่นเดียวกับผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย ด้านซ้ายห่างจากกึ่งกลางด้านหน้าหมวก ๔ ซม. มีตราหน้าหมวกขนาดเล็ก

(๓) หมวกทรงอ่อนสี kaki แกรมเขียว มีลักษณะเช่นเดียวกับหมวกทรงอ่อนสี kaki แกรมเขียวของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย

(๔) หมวกเหล็กสีกากีแกมเขียว ลักษณะเช่นเดียวกับหมวกเหล็กสีกากีแกมเขียวของทหารบก ในบางโอกาสจะใช้แต่รองในหมวกเหล็กสีกากีแกมเขียวก็ได้

ข้อ ๕๗ เสื้อ มี ๒ ชนิด คือ

(๑) เสื้อคอปกสีกากีแกมเขียว ที่แนวอกมีดุม ๓ ดุม แขนยาวไม่รัดข้อมือ หรือแขนสั้นเหนือข้อศอก ไม่เกิน ๕ ซม. ปลายแขนพับทบมีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าปะมีแถบตรงกึ่งกลางตามทางดิ่ง ไม่มีปก มุมกระเป๋าด้านล่างเป็นรูปตัดพองาม ปากกระเป๋าขัดดุม ๑ ดุม และมีอินทธรณูอ่อนขัดดุมข้างละ ๑ ดุม ดุมทั้งสี่ใช้ดุมโลหะสีทองขนาดเล็ก

(๒) เสื้อคอเปิดสีกากีแกมเขียว ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับเสื้อคอเปิดสีกากีแกมเขียวของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๕๘ กระโปรงและกางเกง มีดังนี้ คือ

(๑) กระโปรงสีกากีแกมเขียว ยาวปิดเข้าพอสวมควร ไม่มีจีบทบด้านหน้า หรือหลัง ชายกระโปรงบานเล็กน้อย และไม่มีกระเป๋

(๒) กางเกงขายาวสีกากีแกมเขียวแบบฝึก ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับ กางเกงขายาวสีกากีแกมเขียวแบบฝึกของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๕๙ เข็มขัดสีกากีแกมเขียว ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับเข็มขัดสีกากีแกมเขียว ของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๖๐ รองเท้า มี ๔ ชนิด คือ

(๑) รองเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิดไม่ผูกเชือก ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำส้นใหญ่พอสวมควร สูงไม่เกิน ๗ ซม.

(๒) รองเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิดผูกเชือก ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ

(๓) รองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย

(๔) รองเท้าเดินป่า ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าเดินป่าของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย

รองเท้าทุกชนิดต้องมีส้นและไม่มีลวดลาย

ข้อ ๖๑ ถุงเท้า มี ๒ ชนิด คือ ชนิดสีดำ และชนิดสีกากีแกมเขียว ใช้ประกอบรองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า

ข้อ ๖๒ กระเป๋าถือสีดำขนาดใหญ่ ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า สูง ๒๐ ซม. ยาว ๓๐ ซม. มีหูหิ้วและสายสะพาย ไม่มีลวดลายปกติถือด้วยมือซ้ายหรือจะสะพายที่ไหล่ซ้ายห้อยลงมาใต้แนวเอวก็ได้

ส่วนที่ ๓

อินทธรณู เครื่องหมาย และป้ายชื่อ

ข้อ ๖๓ อินทธรณู มี ๒ ชนิด คือ

(๑) อินทธรณูอ่อน ทำด้วยผ้า ชนิดและสีเดียวกับเสื้อเป็นแผ่นสี่เหลี่ยมรียาวจากทางด้านไหล่ไปทางคอ ปลายมน ด้านไหล่ กว้าง ๔ ซม. เย็บติดกับไหล่เสื้อคอปกสีกากีแกมเขียวด้านคอ กว้าง ๓ ซม. ตอนปลายขัดดุมข้างละ ๑ ดุม บนอินทธรณูไม่มีรอยเย็บเป็นลวดลาย

(๒) อินทรธนูแข็ง ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับอินทรธนูแข็งของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย เว้นแต่ขนาดเท่ากับอินทรธนูอ่อน

ข้อ ๖๔ เครื่องหมายตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กองทัพบกกำหนด

ข้อ ๖๕ การประดับเครื่องหมายตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กองทัพบกกำหนด

ข้อ ๖๖ เครื่องหมายสังกัดจังหวัด ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับเครื่องหมาย สังกัดจังหวัดของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย เว้นแต่เสื้อคอปกสีทึบก็แกมเขียวติดที่มุมคอปกข้างซ้าย ให้ฐานของตัวอักษรขนานกับปกเสื้อด้านล่าง

ข้อ ๖๗ เครื่องหมายสังกัดกรมการรักษาดินแดน ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับเครื่องหมาย สังกัดกรมการรักษาดินแดนของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย เว้นแต่เสื้อคอปกสีทึบก็แกมเขียว ติดที่มุมคอปกข้างขวาให้ส่วนล่างของเครื่องหมายขนานกับขอบปกเสื้อด้านล่าง

ข้อ ๖๘ เครื่องหมายพิเศษ ให้เป็นไปตามที่กองทัพบกกำหนดหรืออนุญาต ให้ติดได้

ข้อ ๖๙ ป้ายชื่อ มี ๒ ชนิด คือ

(๑) ป้ายชื่อโลหะ ลักษณะเช่นเดียวกับป้ายชื่อโลหะของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย ติดที่กึ่งกลางอกเสื้อด้านขวา เหนือแนวคุดมเม็ดที่หนึ่งของเสื้อคอปกสีทึบก็แกมเขียว

(๒) ป้ายชื่อผ้า ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับป้ายชื่อผ้าของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย

หมวด ๕

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๗๐ นักศึกษาวิชาทหาร ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ผู้ช่วยผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร หรือผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษ ในโอกาสขับขีรถจักรยานยนต์ จะใช้หมวกป้องกันศีรษะสำหรับขับขีรถจักรยานยนต์ สีสุภาพ ไม่ตกแต่คงลวดลาย ประกอบกับเครื่องแบบเฉพาะขณะที่ขับขีรถจักรยานยนต์ก็ได้

ข้อ ๗๑ ตราหน้าหมวก เป็นรูปเครื่องหมายกรมการรักษาดินแดนมีช่อชัยพฤกษ์รองรับด้านล่าง ปลายช่อโค้งโอบขึ้นบนทั้งสองข้าง มี ๒ ขนาด คือ

(๑) ขนาดเล็ก กว้าง ๓ ซม. สูง ๔ ซม. ใช้กับหมวกหนีบ เป็นโลหะสีทองยกเว้นคมนาบเป็นโลหะสีเงิน

(๒) ขนาดใหญ่ กว้าง ๖ ซม. สูง ๗.๕ ซม. ใช้กับหมวกทรงอ่อนสีทึบก็แกมเขียวหมวกทรงหม้อตาลสีทึบก็แกมเขียว หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสีทึบก็แกมเขียว สำหรับ นักศึกษาวิชาทหารให้ปักด้วยด้ายหรือไหมสีทอง ยกเว้นคมนาบให้ปักด้วยด้ายหรือไหมสีขาว สำหรับนักศึกษาวิชาทหารหญิงใช้กับหมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสีทึบก็แกมเขียว เป็นโลหะสีทอง ยกเว้นคมนาบเป็นโลหะสีเงิน ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารให้ปักด้วยด้ายสีทอง ยกเว้นคมนาบ ปักด้วยด้ายสีเงิน

ข้อ ๗๒ ดุมโลหะสีทองขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ ซม. มีลักษณะกลมมนเล็กน้อย มีเส้นขอบโดยรอบ ภายในเส้นขอบมีลายดุนรูปเครื่องหมายกรมการรักษาดินแดน

ข้อ ๗๓ ผ้าพันคอ เป็นผ้ารูปสามเหลี่ยมสีฟ้า กว้าง ๒๕ ซม. ยาว ๓๕ ซม. ใช้ประกอบกับเสื้อคอเปิดสีทึบก็แกมเขียว ในโอกาสชุมนุมนักศึกษาวิชาทหาร หรือตามที่กองทัพบกกำหนด

ข้อ ๗๔ ถุงมือ เป็นถุงมือสีขาว ใช้ในโอกาสชุมนุมนักศึกษาวิชาทหาร หรือตามที่กองทัพบกกำหนด

ข้อ ๗๕ เพื่อประโยชน์ในการฝึก หรือเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่จะใช้เครื่องประกอบเครื่องแบบตามที่กองทัพบกกำหนดก็ได้

ข้อ ๗๖ การแต่งเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหาร ให้แต่งได้ตามโอกาสและเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (๑) เมื่อฝึกวิชาทหาร
- (๒) เมื่อติดต่อกับสถานที่ราชการที่เกี่ยวข้องกับการฝึกวิชาทหาร
- (๓) เมื่อร่วมในพิธีอันมีเกียรติของสถานศึกษาวิชาทหาร หรือของทางราชการ
- (๔) ในโอกาสอื่นตามที่กองทัพบกกำหนด

ข้อ ๗๗ การแต่งเครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ผู้ช่วยผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร และผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษ ให้แต่งได้ตามโอกาสและเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

- (๑) เมื่อปฏิบัติหน้าที่ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ผู้ช่วยผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารและผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษ
- (๒) เมื่อร่วมในพิธีอันมีเกียรติของสถานศึกษาวิชาทหาร หรือของทางราชการ
- (๓) ในโอกาสอื่นตามที่กองทัพบกกำหนด

ข้อ ๗๘ ให้กองทัพบกจัดทำหรือเขียนรูปเครื่องแบบตัวอย่างขึ้นไว้เป็นมาตรฐาน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๔
พลเรือเอก ประพัฒน์ กฤษณะจันทร์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มีเครื่องแบบสำหรับนักศึกษาวิชาทหารหญิง และสมควรปรับปรุงเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารชายและผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

[รก.๒๕๓๔/๑๐๘/๓๘๑/๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔]

เครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร
เครื่องแบบชุดปกติ

เครื่องแบบปกติ
สีทากี้แกมเขียวแขนยาว
หมวกทรงหม้อตาล

เครื่องแบบปกติ
สีทากี้แกมเขียวแขนสั้น
หมวกหนึบ

เครื่องแบบปกติ
สีทากี้แกมเขียวแขนยาว เสื้อคอปก
ไม่รัดข้อมือ หมวกพับปีก

เครื่องแบบปกติ
สีทากี้แกมเขียวแขนสั้น
หมวกหนึบ

เครื่องแบบชุดฝึก

เครื่องแบบฝึก
หมวกทรงอ่อน
สีกากีแกมเขียว

เครื่องแบบฝึก
หมวกเหล็ก
สีกากีแกมเขียว

เครื่องแบบฝึก
หมวกทรงอ่อน
สีกากีแกมเขียว

เครื่องแบบฝึก
หมวกเหล็ก
สีกากีแกมเขียว

เครื่องหมายตำแหน่ง ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร
เครื่องแบบชุดปกติ

ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษ

ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร

ผู้ช่วยกำกับนักศึกษาวิชาทหาร

เครื่องหมาย
สังกัดกรมการรักษาดินแดน

เครื่องหมาย
สังกัดจังหวัด

เครื่องแบบชุดฝึก

ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษ

ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร

ผู้ช่วยกำกับนักศึกษาวิชาทหาร

เครื่องหมาย
สังกัดกรมการรักษาดินแดน

เครื่องหมาย
สังกัดจังหวัด

เครื่องหมายพิเศษสำหรับผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร
ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร

โดย พันเอก อภิชาติ จงเกษม

ผมได้รับการสอบถามจากหลายส่วนราชการทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค รวมทั้งจากครู-อาจารย์หลายๆท่านที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในกิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร และรวมไปถึงกำลังพลในหน่วยบัญชาการกำลังสำรองเอง ถึงเรื่องความหมายของเครื่องหมายพิเศษสำหรับผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษ และหลักสูตรผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร มีความหมายอย่างไร สัญลักษณ์แต่ละอย่างหมายถึงอะไร สีม่วง สีแดง และสีฟ้า คืออะไร

เพราะที่ผ่านมา ท่านผู้รู้หลายๆท่านได้ทยอยเกษียณอายุไปเกือบหมด หากต่อไปภายภาคหน้าไม่ทราบว่าจะหันไปหาใคร หรือจะไปถามใคร จึงได้พยายามค้นหาข้อมูล หลักฐานจากแหล่งต่างๆ ที่มีอยู่จนได้ทราบข้อมูล เล่นเอาแพ้ฝุ่นไปหลายตลบ เพราะเอกสารเก่าเก็บมาก ตั้งแต่ ปีพุทธศักราช ๒๕๒๕ และปีพุทธศักราช ๒๕๒๖ แหมก็เกือบ ๒๕ ปีแล้ว ข้อมูลที่สืบค้นได้สามารถอ้างอิงมาจาก คือตามอนุมัติผู้บัญชาการทหารบก ทำหนังสือ กรมกำลังพลทหารบก ต่อที่ กท ๐๓๑๕ / ๑๐๓๙๗ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๕ เรื่อง เครื่องหมายพิเศษสำหรับผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร กล่าวคือ ผู้บัญชาการทหารบกท่านได้อนุมัติให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็น ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษ ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร และผู้ช่วยผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ใช้เครื่องหมายพิเศษประดับกับเครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารได้ และตามหนังสือ กองกำลังพล กรมการรักษาดินแดน ที่ กท ๐๓๔๒ / ๒๒๓ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๒๖ เรื่อง เครื่องหมายพิเศษสำหรับผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร

ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการตอบสนองคุณความดี และเป็นการบำรุงขวัญแก่ผู้ผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งเป็นหลักสูตรของ กองทัพบกกำหนด และปฏิบัติหน้าที่ ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ปกครองและควบคุม นักศึกษาวิชาทหาร ให้อยู่ในระเบียบวินัย และแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องตามแบบธรรมเนียมของกองทัพบก และกองทัพบกถือว่า ผู้กำกับ-นักศึกษาวิชาทหารเป็นบุคคลผู้ทรงเกียรติ ได้เสียสละประโยชน์สุขส่วนตัวเพื่อสร้างสรรค์ความดีงามให้เกิดขึ้นในกิจการนักศึกษาวิชาทหาร

๑. ลักษณะ เป็นรูปดาวหกแฉกหรือดาวหกเหลี่ยม มีช่อชัยพฤกษ์ล้อมรอบอยู่บนพื้นวงกลมอยู่ด้านหลัง มีกจักรซ้อนอยู่บนดาว และเครื่องหมายเพชรารุชชอนบนกจักร ทั้งหมดทำด้วยโลหะสีทองแกะสลักเป็นลายฉนวนมีความสูงต่ำ หรือปักเดินเส้นด้วยไหมสีเหลือง หรือสีทอง เว้นแต่ตรงส่วนเข็มเพชรารุชเป็นโลหะสีเงิน หรือปักด้วยด้าย หรือไหมสีขาว หรือไหมสีเงิน ส่วนช่องว่างระหว่างช่อชัยพฤกษ์และดาว โดยรอบลงสีตามตำแหน่งดังนี้.

- ๑.๑. ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษ ใช้ สีม่วง
- ๑.๒. ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ใช้ สีแดง
- ๑.๓. ผู้ช่วยผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ใช้ สีฟ้า

๒. ชนิดของเครื่องหมาย มี ๒ ชนิด คือ ชนิดโลหะ และชนิดปัก

๓. การประดับ

๓.๑ ชนิดโลหะ ประดับกับเสื้อเครื่องแบบชุดปกติ โดย ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชายประดับกึ่งกลางกระเปาะขวา ส่วนผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารหญิงประดับกึ่งกลางเหนือป้ายชื่อ ๑ เซนติเมตร

๓.๒ ชนิดปัก เย็บติดกับเสื้อเครื่องแบบชุดฝึก โดยติดที่กึ่งกลางกระเป๋าทหารทั้งผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย และผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารหญิง

๔. ความหมาย

๔.๑ ดาวหกแฉกหรือดาวหกเหลี่ยม หมายถึง ความมุ่งหมายของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งจักเกิดทุนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และจักช่วยเหลือ นักศึกษาวิชาทหาร ช่วยกิจการฝึกวิชาทหารให้แก่ หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง (รด.) และสถานศึกษาวิชาทหาร

๔.๒ กงจักร หมายถึง ทหารซึ่งมีความเกี่ยวพันและให้กำเนิดผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร

๔.๓ เข็มเพชรอาวุธ เปรียบเทียบความสำคัญของ ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารตั้งอาวุธ (สัญลักษณ์ประจำพระองค์) ซึ่งจะช่วยรักษาความมั่นคงของชาติได้ (เป็นที่ระลึกถึงในมหากรุณาธิคุณของล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๖ ที่ได้ ทรงตั้งกิจการเสือป่า โดยทรงชักนำให้พลเรือนเข้ารับการฝึกวิชาทหารเพื่อช่วยเหลือประเทศชาติ)

๔.๔ ลายวงกลมล้อมรอบดาวหกแฉก หมายถึง ความสามัคคี การรวมกำลังทุกฝ่าย

